

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Debete och kredit.

Amnesti?

Winston Churchills märkliga bok om Världskrisen 1911—1918 anmäles av **Elin Wägner.**

Rysslands plats i världskrisen.

Hitlers "legalitet"

och de tyska framtidsutsikterna. Av **Helge Heerberger**, Berlin.

Förbudsfrågan i Finland

står inför folkomröstning.

Komik och tragik i film.

Av **Nils Beyer.**

Vad har hänt?

VALUTAMARKNADENS FÖRSKJUTNINGAR ha de senaste dagarna varit ytterst häftiga. Pundet har fallit under den lägsta nivå, som uppnåddes 1920, nämligen 3,40 mot gamla kursen på dollar 4,86. Svenska kronan stod i tisdags i 69 öre i New York — gentemot pundet hade den dock en bättre ställning.

Kommentarerna till svenska kronans fall rikta sig nu alltmera öppet mot Kreuger-koncernens betydelse. — Sannolikt, säger *kommererådet Matz* — har den senaste tidens nedgång i kronkursen icke varit beroende så mycket på importen, utan snarare på vissa finansiella förbindelser utåt. — Kursfallet på den svenska kronan verkar överraskande, skriver den engelska tidningen *Financial News*, men torde bero på att svenska intressen ha uppträtt på den utländska marknaden i alltför stor utsträckning i förhållande till landets egna resurser.

Östergötlands Folkblad anser det värsta vara »att konstellationen i fråga kan misstänkas i hög grad försvåra den strävan till bättre stabilitet, som andra krafter i samhället söka att med all makt befrämja. Den guldkimrande glorian har hastigt förbleknat, och man har plötsligt och skoningslöst ryckts ut ur de fagra inbillningarnas värld och hamnat i den bistra verkligheten».

Det är också ett problem som, enligt *D. N.*, för närvarande avhandlas överallt där man är i tillfälle att diskutera situationen mera konkret än i den offentliga debatten.

FOLKFÖRBUNDSRÅDET HAR ENHÄLLIGT och definitivt godkänt sin redaktionskommittés resolutionsförslag för japansk-kinesiska konflikten biläggande: Skapandet av en neutral zon, där japanerna förpliktas sig att under inga omständigheter intränga, medan kineserna skola dra sig tillbaka bakom stora muren.

RUNDA-BORDS-KONFEREN-SEN har slutgiltigt åtskilt efter ett vänligt och humoristiskt avsked. Alla visste att något positivt knappast uppnåts. Men ur Mac Donalds avskedsord framgick som resultat dels att konferensens arbete skall fortsätta inom en indisk kommitté i Indien; dels att engelska regeringen icke ämnar ingripa i tvisterna mellan majoriteter och minoriteter; och slutligen att allt skall göras för att förverkliga kravet på den allindiska federationen, som enda lösning av det konstitutionella problemet.

Gandhi och MacDonald skakade hand.

Veckovakten

Hitlers "legalitet".

Av **HELGE HEERBERGER.**

Inför högsta domstolen i Leipzig har dom avkunnats i målet mot Ossietzki, ansvarig utgivare av tidskriften »Die Weltbühne», och skriftställaren Kreisler, anklagade för landsförräderi — de ha fått ett och ett halvt års fängelse vardera. Orsak: Kreisler har i en artikel i »Weltbühne» underkastat riksvärnsstaten för lufttrustning en ingående kritik, stödd på statistiska fakta. Processen har förts bakom lyckta dörrar, inte ens motiveringen för domen har fått offentliggöras. Allmänheten vet ingenting och skall inte få veta någonting om vad som sker inom riksvärnet. Och det torde vara den egentliga orsaken, varför Ossietzki och Kreisler dragits inför rätta — det har inte, som man påstått, skett därför att Kreisler genom sin artikel förrätt militära hemligheter åt utländska regeringar, utan därför att han förrätt dem åt det egna folket. Varje öppen kritik av militära förhållanden är förbjuden i Tyskland. Så långt har man avlägsnat sig från demokratiska principer redan nu — innan Hitler kommit till makten. Hur skall det då bli sedan?

Hitlers skaror växa och växa. Och inbördeskriget kan knappast längre betraktas som en hotande fara — det är redan verklighet. Blodiga sammandrabbningar mellan anhängarna av de båda radikala partierna höra till dagordningen. Vardera morgon, när man öppnar tidningen, läser man om politiska mord. Små notiser, som knappast märkas. Effektiva åtgärder för att göra slut på detta tillstånd, som väl saknar motstycke i ett s. k. ordnat samhälle, ha icke vidtagits. Och komma ej heller att vidtagas, så länge inrikes-

minister Groener framhårdat i sin vantrö, att skulden till alla sammanstötningar ligger hos kommunisterna. Groener betonar med all önskvärd tydlighet, att enligt hans åsikt den politiska terrorn införts i Tyskland från vänsterhåll — han är numera en varmt fosterländskt sinnad man, som för länge sedan glömt bort, att han 1918 fann för gott att ansluta sig till »novemberförbrytarna».

Emellertid har i dagarna ett dokument kommit till allmänhetens kännedom, vilket kanske kan få Groener och — möjligtvis — även en del av Hitlers egna anhängare, som hitintills trott på sitt partis påstådda legalitet, att inse, vad denna legalitet är värd. Hos nationalsocialistiska partiledare i Hessen har beslagtagits en plan för upprättandet av en militärdiktatur. Planen åsidosätter författningen och varje rättsordning och innebär uppenbart högförräderi. Den förutsätter, att »de som hitintills innehaft statsmakten i riket trätt tillbaka» och lägger den exekutiva makten i händerna på S. A. (= Sturm-Abteilung, Hitlers privatarmé), som därigenom utnämnes till officiell polis. I form av en »befallning till befolkningen» skall bl. a. följande bestämmelser utfärdas:

»Varje anordning av S. A. måste ögonblickligen åtydas. Motstånd straffas principiellt med döden.» — »Varje skjutvapen måste inom tjuufyra timmar utlämnas. Den som efter utgången av denna frist anträffas med skjutvapen, blir utan varje rättsligt förfarande ögonblickligen skjuten.» — »Alla i det allmänna tjänst anställda tjänstemän och arbetare måste stanna på sina poster.»

(Forts. å sid. 4.)

Den gula konflikten och folkförbundsrådet.

Det finns kännare av Kina som litat mer på regntidens ingång än på Folkförbundsrådets ansträngningar när det gäller att åstadkomma en avspänning av krisen i Yttersta Östern. Hur som, för närvarande anmäla tidningarna att de kinesiska och japanska trupperna dra sig från varandra och att det ser ut som om det skulle gå att få till stånd en neutral zon emellan dem.

Japan har gjort ett segt motstånd mot Rådets varningar och inblandning, antagligen i riktig känsla av att N. F. varken har kraft eller vilja att ta i med hårdhandskarna mot en tredskande stat. Englands nye utrikesminister, sir John Simon, är säkerligen icke så villig som Arthur Henderson skulle varit att ta ut Folkförbundets alla möjligheter mot en fredsstörare och använda dem mot Japan. Denna förändring i Rådets sammansättning betyder utan tvivel mycket för världspolitik och kom-

mer att betyda ännu mera i fortsättningen.

Det berättas från Paris att de mindre staternas representanter inom Rådet, dit även Norge hör, skulle yrkat på ett bestämt uppträdande mot Japan, d. v. s. avbrytande av diplomatiska och ekonomiska förbindelser, därest Japan icke ställde sig Rådets förslag till efterrättelse, emedan de ansågo att Folkförbundet riskerade för mycket av sin prestige och sina framtida möjligheter genom att falla undan.

Denna opposition var dock förgäves. Rådet har inte släppt saken, när detta skrives, det fortsätter med sina medlingsförsök, men några sanktioner mot den angripande makten har det icke beslutat.

Även i Japan finns det emellertid krafter som verka i fredlig riktning, som vilja upprätthålla goda förbindelser med den övriga världen. Och

(Forts. å sid. 4.)

Förbudet i Finland.

Förbudsfrågan i Finland, som länge varit högaktuell, har nu utvecklats därhän, att man står inför en folkomröstning angående förbudets upphävande eller icke. Den eventuella folkomröstningen skall äga rum den 30 december. Tiden för förberedande agitation är sålunda tämligen begränsad. Men efter allt att döma är problemställningen också utan omröstningspropagandans förenklade formuleringar ganska klart upplagd.

Att förbudslagen i Finland, som infördes på sommaren 1919 och alltså fungerat i tolv år, ur nykterhets-synpunkt sett varit ett fruktansvärt misslyckande är vid det här laget icke längre någon hemlighet för någon. Få lagar ha väl blivit så öppna, allmänt och våldsamt brutna som den. Rent ekonomiskt sett, beräknas t. ex. statens utgifter för förbudets skydd gå upp till omkring 100 miljoner mark, därav 16 miljoner för kustbevakningen, 50 miljoner för tylleribrottens andel i fängelserna etc. Enligt den redogörelse som Finlands representant vid den åttonde Nordiska Antiförbudskon-gressen i Helsingfors i somras gav av tillståndet i landet, ha förbudsbrotten från 1927 till 1930 vuxit med omkring 30 procent — från 17,200 till 35,600 — tyllerifallen under tre år rört sig omkring 100,000,

cirka 1 miljon liter sprit årligen beslagtagits. Fängelserna, som måst utökas, äro överfulla. Och till stor del ger man förbudet skulden för att Finland på 100,000 innevånare har åtta gånger så många fångar som t. ex. Sverige. Det uppges för närvarande förekomma lika många mord i Finland som i England, vilket till stor del anses komma på smuggelspritens konto. Tanken på en revision av förbudslagen blev också så att säga officiellt erkänd i och med den s. k. Björkenheim-kommitténs tillsättande i fjol, med uppdrag att utreda frågan. Kommitténs förslag blev färdigt i mitten på november i år. Det innebär i korta drag, att förbudslagen i dess nuvarande form skall upphävas, svaga alkohol-drycker — viner av högst 12 % alkoholhalt och öl av högst 3,2 % — få tillverkas, försäljas och importeras, varigenom man hoppas att förbrukningen av starkare rusdrycker skall minska. Kommunerna skola dock få bibehålla sin lokala vetorätt vad beträffar försäljning och utminutering.

Mot detta förslag har justitieminister Kivimäki vid en regeringskonferens i förbudsfrågan nyligen ställt ett annat, mera vittgående, där han föreslår frigivning av alla spritdrycker med vissa speciella inskränkningar.

(Forts. å sid. 4.)

Amnesti?

Av **ELIN WÄGNER.**

Den engelske politikern *Winston Churchill* har omarbetat och sammandragit sitt stora verk om »Världskrisen 1911—18» för att få det upp till datum och göra det mera hanterligt för läsarna. Även i detta skick upptar det två stora volymer, vilka nu utkommit i en förträfflig översättning från Skoglunds förlag.

Det är på en gång världshistoria och historien om en man, en statsman. Författaren anger också att hans förebild varit Daniel Defoes *Memoirs of a Cavalier*. Han må ha rätt till sin självkänsla i vad som rör ämnets värdighet och sin egen framställningskonst. Men så opartisk som Robinson Crusoes författare kunde vara när han satt på 1700-talet och beskrev en ung engelsk kavajlers öden i Gustaf II Adolfs tjänst under 30-åriga kriget, är inte *Winston Churchill*.

Han var sjöminister i England då kriget bröt ut, ansvarig sedan för åtskilliga klandrade åtgärder under kriget, han hade utnämnt befälhavaren för engelska flottan, den sir John Jellicoe som förde befälet i slaget

vid Jutland. Detta präglar hans bok som det måste göra. Den som satt riket på ett kort med en order, måste nog sedan hela livet gå och tänka på vad han gjort och inte gjort. Men medan han för att bevisa att han handlat riktigt så långt man då kunde se och fatta, grundligt går igenom sitt förhållande till sina kolleger i regeringen, till amiralitetet och flottans ledning, utgår han från Tysklands huvudskuld till världskriget som från en sak som knappt behöver bevisas.

»Tyskland skramlade envist, hänsynslöst och klumpigt i väg mot kratern och drog oss alla med sig.»

Bara man har klart för sig, hurdan den dubbla inställning är som sålunda präglar hans bok, kan man läsa den med stort intresse och en verklig vinst i fråga om vetande.

Den del av boken som har den största aktualiteten är första delen som skildrar de tre åren före världskrigets utbrott. Ingen tror att en lekman genom att läsa om krigsförloppet kan lära sig något om hur ett

(Forts. å sid. 2.)

Läckert och hälsosamt är smörgåsbrödet

UPLANDSKUBBEN

I hygienisk förpackning hos Eder handlande.

Undvik efterapningar!

Begär uttryckligen Uplandskubben!

TIDEVARVET

REDAKTIONSKOMMITTÉ:
Elin Wagner,
Elisabeth Tamm,
Ada Nilsson,
Honorine Hermelin.

REDAKTÖR:
Carin Hermelin.

ANSVARIG UTGIVARE:
Ada Nilsson.

Utkommer varje helgfri lördag.
Slussplan 1-3, 2 tr., Stockholm.
Tel. N. 48 42, 182 43.

ADVOKATER

Ledamöter av Sveriges Advokatsamfund

Eva Andéns Advokatbyrå

Inneh.: Eva Andén.
Herkulesgatan 14 (f. d. L. a. Vattug.)
Tel. 75 75, 75 76
STOCKHOLM
Specialitet: Familje- och arvsaker,
Boutredningar och testamenten, för-
valtningsuppdrag. Även skriftliga
förfrågningar.

TANDLÄKARE

TANDLÄKARE

HARRY KLEIN
Kungsgatan 17, 3 tr.
Tel. 62 40.

TANDLÄKARE

Eise Widman-Rupertz
Norr Mälarstrand 74
(Ingång: Baltzar v. Platengatan 1)
Mottagningsstid enl. överensk. pr K. 729

TANDLÄKARE

Karl G:son Diamant
Kungsgatan 72, 5 tr.
Mottagn. efter överensk. pr tel. 18 66.

TANDLÄKARE

TORSTEN BORG
Hornsgatan 33 A, 4 tr. (hiss).
Mottagn. enligt överenskommelse
pr tel. S. (4) 142 92.

TANDLÄKARE

BENGT LINDBERG
Alviksvägen 116, Appelvikén.
Mottagn. efter överenskommelse
pr tel. A. 12 77.

Tandläkare

**EMIL LINDBLADS
PRIVATKLINIKER**

Stockholms största och modernaste
tandkliniker för alla samhällsklasser.

Östermalm:
Kommendörsg. 16. Tel. 728 50, 728 70

Kungsholmen:
Hantverkareg. 37. Tel. K. 37, K. 37 38
(Basarbyggnaden v. Kungsholms Läroverk)

Mottagn. 8.30-9, 1.30-2, 6-7.
Tandvård behandlas hela dagen 8-7
Lördagar stänges 4 (sommarmån. 2).

Kostnadsfri rådgivning.
Endast exam. tandläkare.

W EIMARKS
gymnastik, bad,
massage.
Regeringsg. 28. Tel. N. 83 58

Liliesjö's

Parfumeri och Sjukvårdsaffär
STOCKHOLM

Butiker:
Fridhemsgatan 16 — Tel. Kh. 59 82.
Hantverkaregatan 45 — Tel. Kh.
55 85.
Sveavägen 109 — Tel. Va. 170 25.
Åderbräckstrumpor — Hålfotsinlägg
— Maggördlar — Bräckband — San-
nitets- och Förbandsartiklar — Kata-
log gratis.

Den 5 dec. 1931.

Debet och kredit.

Det är ett och samma intresse, som för närvarande behärskar alla stater, företag och enskilda — att få debet och kredit att gå ihop. Så till synes enkel är världskonstruktionen, att det är ytterst på detta enda, som all tillvaro grundar sig och består. Men det är inte så enkelt, som det låter. Därav äro människooödenas utvecklingslinjer beroende. Det ödesdigra är bara, att vi vänt upp och ned på sammanhanget, vi ha gjort debet och kredit till självändamål, i stället för tjänande ändamål. Och därför stå vi där nu skräckslagna och handfallna inför den ekonomiska krisen.

Svenskarna äro inte ett ekonomiskt folk. Vårt land är förhållandevis inte så fattigt, utan ger oss vissa möjligheter till välstånd, men det är å andra sidan inte heller rikt, och det förefaller att vi hade svårt att bära en sådan mellanställning. Vi vilja gärna slå på stort, och vi äro kända därför. Ha vi inte råd, så låna vi. Naturligtvis inte alla. Somliga av oss äro snåla, mycket snåla. Det beror inte alls på tillgångarna utan på sinnelaget. Det är således icke ett utmärkande drag för oss att vara sparsamma, utan vi äro antingen snåla eller också låna vi. Det är därför mycket svårt för oss, till vilketdera slaget vi än höra, under en ekonomisk kris. Vi lida oerhört, både andligen och lekamligen. Våra ekonomiska profeter försöka att lugna oss, kanske frukta de panik. De säga att vår ställning är »god». Varför dölja sanningen för oss, när den ändå en dag blir uppenbar! Vi äro dock ansvariga medborgare. Och om de ansvariga medborgarna äro barn — må de uppstras. Men det är få saker barn äro så känsliga för som att bli förda bakom ljuset. Det brukar hämma sig. Låt oss, både snåla och lånande, få gå igenom tidens skola med öppna ögon, det kan ej hjälpas att den är hård. Vi ska ändå alla satsa, så att rikets debet och kredit går ihop. Det blir kanske inte så lätt. Och vi ska alla en gång stå till räkenskap för vårt eget bokslut. Det blir säkert ändå värre!

Eldbegängelsen

vinner med varje dag erkännande i allt vidare kretsar som den bästa formen för förvandlingen av de avlidnas stoft. Närmare upplysningar om eldbegängelsen lämnas avgiftsfritt å

Svenska Eldbegängelseföreningens
(S. E. F.) Stockholmsavdelnings Byrå,
Sveavägen 25, 2 tr. (hiss),
vid personligt besök eller pr telefon Norr 22 80,
vardagar kl. 10-4. Lördagar och helgdagsaftnar
kl. 10-2.

Inträdesavgiften är för 1 begravningskassa
inskrivna 5 kr., för andra 10 kr.
Årsavgift förekommer icke.
Föreningen utg. egen tidskrift »Ignis», oombärligt
för alla eldbegängelsevännar. Sändes franko.
Kr. 2:— pr helår fr. o. m. 1932.

Anlita vid dödsfall
**A. B. BEGRAVNING. &
STERBHUSTRÄN**

v. dir. Erik Hagström, Appelvikén.
Allt för begravningar o. boutredningar.
Sv. Eldbegängelseföreningens ombud.
Ring vid dödsfall blott upp S. 27 22
(efter affärstid Appelvikén 614)
Bil till förfogande. Kontor o. utställn.
BORGAREGATAN 6.

Amnesti?

(Forts. fr. sid. 1.)

kommande krig skulle gestalta sig. Men det ligger en hemsk spänning i att jämföra hans skildring av symptomen före världskrigets utbrott med de händelser vi nu uppleva dag för dag. Den aktuella historien löper bredvid en, medan man läser, man söker efter likheter och olikheter, efter fingervisningar och varningar i de misstag som begingos under en ödesdigertid.

Där finns många hemiska likheter, inte bara i fråga om kapprustningar, allianser och gräl om flottpariteter utan i atmosfären, i fullföljandet i världspolitikerna av två linjer, livets och dödens — allt detta som är så karaktäristiskt för vår tid.

Tag detta omdöme om 10-årsperioden före världskriget:

»... de vilkas plikt det var att vaka över landets säkerhet, levde samtidigt i två olika tankesfärer. Den ena var den faktiska, synliga världen med dess fredliga verksamhet och kosmopolitiska syftemål, den andra var en hypotetisk värld, en värld »under medvetandets tröskel» så att säga, en värld som i den ena stunden var ytterst fantastisk och i den andra tycktes redo att taga ett språng in i verkligheten...»

Om vi skulle formulera ett liknande omdöme om vår tid, skulle vi kanske dock ändra det så tillvida, att detta dubbella nu levas av flera människor än av dem som direkt ha att vaka över landets säkerhet, och att uppfattningen om vad som är landets säkerhet har börjat förskjuta sig.

En annan olikhet är också att nu finns det maskineri för inkallande av en fredskonferens före krigsutbrottet, som enligt Churchills tro kunde ha avvecklat julikrisen 1914, om den hunnit komma till stånd.

Inte heller kan man nu längre säga ens om Churchills privilegierade klass detsamma som han betecknade nog säger om »folken» under förkrigsperioden att de voro »otillfredsställda med det materiella välståndet» och »längtade att lida».

Men i stället finns det nya krisanledningar och oroselement, och det är inte lätt att uttala sig om hur sannolikheterna ställa sig 1931 i jämförelse med 1911.

Churchills bok är ett av de många vittnesbörden om att förkrigsmentaliteten kan överleva världskriget alldeles som ett stycke järn återfår sin konsistens, då det kommer ur smältugnens hetta. Det vore orättvist att påstå att inte Churchill blivit skrämmd för ett nytt krig och det skall erkännas att han öppet talat om vad han vet om det krigsfasor som han var med och förberedde för 1919, men som blev inställt. Det finns också ställen i denna bok där han ger uttryck åt sin fasa inför blodbadet.

Konstutställning

Axel Lindegren, oljemålningar,
Otto Strandberg, skulpturer,
Storegatan 26, öppnas fredagen
den 4 dec.

Frimärken

Stor illustr. prislista Nr 58,
Pris 50 öre.
Satsprislista gratis mot denna kupong.
A. B. HARRY WENNBERG
H. K. H. Kronprinsens Hovleverantör.
Drottninggatan 82 • STOCKHOLM

Mot väggohyra

är TIP-TOP det säkraste medlet. Låt desinficera Edra lägenheter eller enstaka möbler med TIP-TOP. TIP-TOPMEJODEN är effektivast. Desinfektion utföres och upplysningar lämnas.

Tekniska Fabriken TIP-TOP.
Stockholm 4. — Tel. Sö. 187 05.

Men som helhet är boken skildringen av ett grandios och spännande spel mellan några få vita män ur härskarklassen, och viljan att vinna spelet tränger ut alla andra impulser, tankar och känslor.

Deras tvekan och ångest och inbördes tvister gälla osäkerheten om vilket inflytande deras olika schackdrag skola komma att få på spelets utgång. Av Churchill åtminstone får man ej den uppfattningen att de tvekade om själva huvudfrågan: huruvida de skulle spela spelet till slut. Denna bok är omarbetad 1930 och ännu talar Churchill om »vår räddning» och »tyskarnas ofärd», alldeles som om det fortfarande vore möjligt att sätta etiketten segrare och besegrade på de olika folken.

Därför att han behållit en gammaldags syn på kriget, har författaren kunnat ge glansfulla bataljmålningar och låtit oss se hur de hjärnor arbetade som ledde kriget. Om han gått ut ur kriget med en ny världssyn hade den måst färga hans berättelse av vad som hände. Som dokument blir boken mera verklighetstrogen, därför att han är och förblir vad han var, i likhet med Du gamla du fria.

Författaren behöver i detta stora verk — och det är betecknande för honom — blott en sida för att förklara varför det var omöjligt för alla parter att sluta fred nyåret 1916. För Frankrike gällde det de besatta områdena, för England Belgien, säger han. Den tyska dynastien och regeringen som vid det här laget nog bör ha haft sina dystra aningar om utgången, kunde icke begå »den enda kloka och förnuftiga handlingen» att dra sig tillbaka från de territorier som deras arméer erövrade. Ty då, säger han, skulle de blivit slitna i stycken av folket. Därmed är den saken avgjord. Han begär självvallet mer mod och plikt känsla av de millioner som offrades, än av det fåtal som fattade beslutet.

Han talar om hur han själv och alla de andra ledande fullkomligt absorberades av den oerhörda ansträngningen att hålla krigsmaskineriet i gång, och därmed har han avbördat ansvaret för att det hölls i gång. Den enda han anklagar för att ha offrat människor i onödan är Hindenburg, som offrade några tiotusen man, sedan allt i själva verket var slut.

Det är en fråga som dröjer kvar efter läsningen av denna märkliga bok: kunna vi ge dessa män amnesti lika lätt som Winston Churchill gjort det?

Winston S. Churchill: Världskrisen 1911—1918. I—II. Skoglund. Kr. 17:—.

Clary Dahlström

Leg. Fältskär.

Dalagatan 25. Tel. 841 04. Kl. 10-2.

KOPPING

Värk, svullnad i benen, kylda händer och fötter, ischias.

Bagarstugan

HORNSGATAN 37 • Tel. Söd. 70 00
FOLKUNGAGATAN 65 • „ „ 73 37
GÖTGATAN 52 • „ „ 333 09

"Den galliska freden".

I Laval's omgivning vid det nyligen avlagda besöket hos president Hoover i Amerika, var det många, som ganska öppet talade om fördelen för Frankrike av att Hitler möjligen skulle komma till makten i Tyskland, påpekar *The New Republic*. Dessa fransmän menade, att Hitler mycket snart skulle komma underfund med, att han inte kan reda sig utan Frankrikes bistånd, och det skulle vara lättare för honom i egenskap av diktator att erkänna detta, än det är för Brüning, vars ställning är beroende av folkets stöd.

De planer Frankrike nu på höjden av sin härskartställning i europeisk politik lägger till rätta för framtiden, äro djärva och maktlystna. Det har en tid av omkring två månader på sig att handla. I februari utgår nämligen de kortfristiga krediterna i Tyskland och ett samfällt beslut över Tysklands ekonomiska framtid blir då nödvändigt. Under tiden ämnar Frankrike tydligen använda sitt finansiella övertag för att skaffa sig medinflytande över tysk industri och tyska affärer.

Laval's regering har redan föreslagit en fransk-tysk kartell för skeppsfart, där Frankrike skall ställa nytt kapital till förfogande mot en viss kontroll över den tyska skeppsfarten. Liknande erbjudanden kunna göras ifråga om de elektriska industrierna samt de industrier som tillverka järnvägsmateriel, och som för närvarande ha stora order från Ryssland. Om det franska kapitalet lyckas få en stark ställning inom Tysklands ekonomiska maskineri kommer Frankrike därmed att ha sitt inflytande säkrat på de följande årens tyska regeringar. Allt efter den ekonomiska imperialismens klassiska mönster.

De politiska krav som förmodligen komma att ställas på Tyskland är dels ett definitivt godkännande av den polsk-tyska korridoren, dels ett uppgivande av varje tanke på Österrikes anslutning till Tyskland. I stället torde Frankrike ha ganska stora intressen att bevaka i Donauländerna, där det gärna skulle se att en sammanslutning åstadkoms under fransk ledning av Österrike, Ungern, Jugoslavien, Bulgarien och Rumänien. En stark mur mot alla tyska expansionssträvanden. Dessutom en fin avsättningsmarknad för franska industrialster, mot det att Frankrike i sin tur skaffar avsättning för Donauländernas rika spannmålsproduktion. Samtidigt ett påtryckningsmedel mot Ryssland.

Vad Amerikas ställning till de franska planerna beträffar, säger *The New Republic*, skulle Föränta Staterna av rent själviska motiv med förtjusning se att Frankrike satte in kapital i de tyska industrierna, ty då vore det ju någon utsikt för Staterna att få återse sina länge efterlysta lån i Tyskland.

Huruvida Frankrike besitter tillräcklig diplomatisk styrka för att sätta sina högtflygande planer i verket, är en sak som ännu återstår att se, men den korta tiden som återstår kommer i varje fall att bli en tid av oerhörd betydelse och spänning.

Restaurant Damberg

MATSALEN 1 tr.
Lunch 1:00 - Diner 2:50 - Soupé 2:25
Dagligen Middags- och Aftonkonsert

SKÅNSKA HANDSKFABRIKENS

urval i Handskar och Vantar är förstklassigt och försett med allra senaste nyheter.

Reklamhandsken nappa helfodrad 5:75.

CENTRUMS LJUSGÅRD

STUREGATAN 5 GREVTUREGATAN 10

ATLANTIC		Stockholms mest moderna, tysta och komfortabla hotell	
Förstklassig Restaurant	Utmärkt festväning	Fullständigt toilettrum med bad till varje rum o. dubblett	DANS måndag fredag
Moderata priser	Tel. Namnrop	Hovmästarna direkt linje 45 67	

Rysslands plats i världskrisen.

Produktionen inom de ledande industriländerna har under den ekonomiska krisens tryck minskat med ungefär en tredjedel. Självfallet har denna våldsamma tillbakagång haft stor betydelse också för Ryssland, som just håller på att bygga upp sin industri.

Den ryska femårsplanen var uppbyggd på förutsättningen om ett stort sett oförändrat läge på världsmarknaden och en viss stabilitet för priserna på de viktigaste produkterna. Vi uppleva nu femårsplanens tredje år. Hur många av dess beräkningar ha genom krisen kastats omkull? En författare K. L. Gerstorff ger i tidskriften *Die Weltbühne* en ganska intressant översikt över krisens sannolika betydelse för femårsplanens slutgiltiga genomförande.

Han påpekar att man hade räknat med en exportstegring för Rysslands räkning med omkring 40 procent för 1930. I enlighet med denna beräkning hade också en importplan utarbetats. Men 1930 medförde en exportstegring på endast 14 procent. Det var visserligen i och för sig en högst anmärkningsvärd prestation. Ty, som Gerstorff framhåller, mot denna stegring i exportens värde svarar i själva verket en betydligt större ökning av den exporterade varumängden.

Prisfallet på världsmarknaden verkade i hög grad ogynnsamt för Sovjetryssland. Det exporterar huvudsakligen industriella råvaror samt jordbruksprodukter, virke, olja, obearbetade livsmedel, hudar etc. Vissa är övervägande utförseln av råvaror för industrien, andra är jordbruksprodukter. Men helfabriken ha hela tiden utgjort en ytterst obetydlig del av den ryska exporten. Prisfallet på råvaror har emellertid på ett nästan katastrofalt sätt överträffat prisfallet på hel- och helfabrikat.

Visserligen måste man fastslå, säger Gerstorff, att den ryska utrikeshandeln utvecklats betydligt gynnsammare än de högkapitalistiska ländernas, men-Ryssland har trots detta dragit på sig ett importöverskott på inte mindre än 100 miljoner dollar för de första åtta måna-

dena av 1931. Detta har en mycket stor betydelse. Sovjetryssland förfogar nämligen inte över några poster på den s. k. osynliga betalningsbalansen, d. v. s. det får inga ränkor från utlandet — eftersom det inte har några lån placerade där, fraktfarten uppvisar snarare negativ än positiv balans, turistväsendet har åtminstone hittills inte tillfört landet några summor att räkna med. Ryssland kan följaktligen inte importera mera än precis så mycket som det exporterar. Ett importöverskott måste utjämnas på kreditvägen. Hittills ha emellertid inga långfristiga kapitalplaceringar av betydelse ägt rum i Ryssland. Importöverskottet har i stort sett möjliggjorts genom kortfristiga varukrediter. Som bekant är det framförallt Tyskland som ställt dessa korta krediter till förfogande. Över Tysklands prekära ställning på den internationella kapitalmarknaden behöver man dock inte spilla många ord.

Bland de viktiga frågor, som avhandlats mellan Laval och Brüning, tycks frågan om den tyska krediten i Ryssland ha spelat en ganska stor roll. Hittills utan resultat. Om nu Ryssland inte kan erhålla några vidare krediter av tillräcklig omfattning, måste det inskränka sin import och det är givet att en sådan inskränkning måste inverka synnerligen ofördelaktigt på femårsplanens genomförande. Inte så att den skulle gå om intet. Men den kommer otvivelaktigt att fördröjas. Och detta medför i sin tur viktiga konsekvenser för hela den ryska politiken.

När femårsplanen gjordes upp, föreställde man sig saken i vissa delar alltför enkel. Man resonerade ungefär så här: Vi bygga upp en rysk industri med amerikansk fart på fem år. Därvid stegas inte bara produktionen utan också konsumtionen. På fem år skall levnadsstandarden för de ryska arbetarmassorna ha höjts med 75 procent. Den ryske arbetaren kommer på det sättet inte bara att få det lika bra som han hade före kriget. Han får det t. o. m. lika bra som den västeuropeiska arbetaren. När de fem åren äro slut, kommer han därför att kunna säga: Vi ha i vårt efterblivna land, utan kapitalister och industriella företagare, byggt upp en ny industri, som står högt över förkrigsstandarden. Våra arbetare kunna ständigt höja sin levnadsstandard. Och vi ha inga arbetslöshets-siffror.

Man hade hoppats att Sovjet-Ryssland endast genom att existera skulle ha varit en så demonstrativ agitationsfaktor också för de västeuropeiska arbetarna, att man inte vidare skulle behöva oro sig för socialismens genomförande där. Men nu visar det sig att hela denna beräkning lider av ett betänkligt fel-

Komik och tragik i film.

Svensk Filmindustri synes numera ha helt och hållet antagit Hollywoods allmänna arbetsprincip. För att filmen skall bli så inkomstbringande som möjligt, måste den göras så populär som möjligt, det vill säga så menlös som möjligt. Ett flagrant exempel på hur kapitalismen utarmar konsten, hur arbetet för profit dödar den konstnärliga ambitionen, hur värden förvandlas till varor.

Om man finge tro den svenska filmen, borde det svenska samhället av i dag vara ett välorganiserat sommarnöje. *Falsa miljonären*, förkroppsligad i Fridolf Rhudin, lider inte av någon ekonomisk kris. Han råkar visserligen i klorna på några bovar och en lockfågel men räddar sig genom — buktaleri. Zarah Leander är lockfågeln, och det blir två förlovningar på slutet — vad vill man mera begära?

Skepparkärlek är också en mycket vacker och rolig historia. Där blir det bara en förlovnin, men i gengäld sjunger Sigurd Wallén en snapsvisa. Här om dagen, när jag gick genom gamla stan, stack en arbetslös i min hand ett upp-rop om hjälp till svältande sjömän. Sjömännen i filmen gå på guldkrog och göra succés genom att en av dem sjunger en kuplett. Dock kan ett framsteg i realism annoteras: sångaren blir inte engagerad av någon revydirektör.

En, allvarligt talat, vacker film är däremot *Längtan till havet*, även om också där romantiken härskar. Men det är en konstnärligt givande romantik utan idiotiska inslag. Motivet är hämtat från Marcel Pagnols skådespel »Marius», som givits på Dramaten i Stockholm. Det är historien om drömmaren på hamnpiren, som slits mellan sin kärlek och sin längtan till havet. Filmen är inspelad i Mar-seilles av Paramount men med svenska skådespelare: Adolphson, Inga Tidblad, Karin Swanström med flera.

Tekniskt sett har den svenskspråkiga filmen onekligen utvecklats på sistone. Man har alltmera börjat använda *montaget*, denna filmens speciella teknik, som låter kameran snurra, ständigt ger växlande scener, ena ögonblicket fäster uppmärksamheten på en karaktéristisk detalj i skrämmande förstoring, andra ögonblicket sveper omkring omgivningarna i

Krisen väntade inte, tills Moskva hade genomfört planen. Den kom i förväg. Med allt vad detta innebär för såväl utrikeshandeln som de inhemska ekonomiska förhållandena. Det kan inte längre vara tal om höjda löner i Ryssland. Avståndet mellan den västeuropeiske och den ryske arbetarens levnadsvillkor blir alltså inte mindre.

Den kommunistiske tjänstemannen genomskådar mycket väl dessa svårigheter för det ryska uppbyggnadsarbetet. Han förstår att de i och för sig inte betyda något för bedömandet av den socialistiska samhällsordningens värde. Men för miljoner av västeuropeiska arbetare är det enkla faktiska förhållandet avgörande, att den ryske arbetaren har så och så mycket lägre lön än de själva och att han följaktligen måste leva sämre.

breda helhetsvyer. Men fortfarande finnes det kvar en massa teater, där allt står stilla och det bara pratats. Dessutom kräver montaget en inre logik, tendens och mening, som det har i de ryska filmerna. Men den svenska filmen, som alltför ofta saknar all logik, tendens och mening i handlingen, odlar mestadels montaget som självändamål, som estetisk lek. Det visar sig, här som eljest, att i konsten form och innehåll alltid betinga varann.

Buster Keaton är en av den amerikanska filmens verkliga stjärnor. Liksom hos Chaplin sitter en stor del av hans geni i benen. Och liksom denne, ehuru på ett mindre högt plan, är han på sitt sätt även en samhällskritiker. Med sina parodiskt mekafiserade rörelser är han en liten kugge, som kommit på avvägar i U. S. A:s jättelika samhällsmaskineri, och ögonen stirra så sorgligt, därför att allt går galet för honom. Men det synes vara fara värt, att Hollywood förkväver hans talang, liksom det gjort med så många andra begåvningar. Hans sista här visade film, *Don Juan i pyjamas*, hör inte till hans bättre saker, tvärtom. Men den rymmer roliga scener och en del skoj med sysslösa societetsodagor, mest kvinnliga.

Att från den svenska idyllkomiken gå till en film sådan som den tjeckiska *I tråddom och förnedring*, är som att komma till en annan värld. En värld, där det inte blott lekes utan även och framförallt lides, där man inte får skratta men i gengäld slipper den äcklande känslan av att allt är publikfriari och förljugenhet.

Filmen skildrar en överklasskvinnas jagas ur hemmet av en brutal man och plötsligt måste försörja sig själv och sitt barn. Hon kan inget yrke, har bara sin röst och sin kropp och går under. Ett urspårat musikaliskt geni upptäcker emellertid slumrande anlag i hennes son, och hoppet om dennes framtida utveckling är filmens »lyckliga slut». Samtidigt visas klassmotsättningarna i gräll belysning, de rikas brutala lyxvärld och den undre världen med polisrazzior och fattigkvarter. Här får man verkligen se storstadsgungeln — närmare bestämt Prag — i en fascinerande, tragiskt realistisk och samtidigt konstnärligt högtstående film. Friedrich Feher är regissör, och hans fru Magda Sonja har huvudrollen, såvida denna inte skall tillerkännas deras son Hans, som spelar den lille pojken med charmerande ursprunglighet, varjämte kommer Jar Kocian som musikern.

Ännu en film, som rymmer ett allvarligt socialt problem, visas för närvarande i Stockholm. Egendommeligt nog en amerikansk film, utgången från Paramount. Den heter *Kvinnofällan* och skildrar de upprörande hutlösa metoder, varmed den amerikanska »sedlighets»-polisen sätter fast unga kvinnor — ofta av inget annat skäl än att den olyckliga avvisat ett kreatur med polisbricka.

En major är »hjälden». För att inte kompromettera sin chefs fru låter han sig

Lunda Tvättinrättning

Rekommenderas.

Utför tvätt, mangling och strykning till Restauranter, Hotell, Pensionat och Banker samt familjetvätt och strykinrättningar.

Omsorgsfullt arbete och humana priser.

Kläderna försäkrade under tvättningen.

Innehavare:
AUGUST GUSTAFSSON
Telefoner: Drottningholm 20 och 120.

min lilla gumma har väderkorn — nu gör hon julköpen kooperativt

Det kan icke annat än fröjda en äkta mans hjärta, när man ser sin hustru köpa kooperativt. Man hör ju så ofta av arbetskamrater och bekanta, att sedan deras fruar börjat köpa kooperativt, de ha funnit, att pengarna bli dryga

V I S T Å T I L L T J Ä N S T

Barnens aptit
och krafter stärkas snabbt med **Järmedicinen IDOZAN**
Skadar ej händerna. Föredras av läkare. Fås på alla apotek.

BORDSVATTEN
Drick **Ramlösa**
Vårt lands enda naturligt alkaliska vatten

DAMSKRÄDDERI
Otto A. Olsson
MODESALONG
Hamngatan 24ⁿ (hiss). Tel.: N. 65 85.
Finner Ni de sista Paris-nyheterna i Kappor och Klänningar.

HEMINREDNING.
Innehavare **Sigrid Olrog**
Birger Jarlsgatan 37. Tel.: 2 145 56
Ateljé för Heminredning
Försäljning av Textiler, Konstsaker m.m.

Lucks ReklamKaffe

BEGRAVNINGSBYRÅ
BEGRAVNINGAR om besörjas
ERNST A. CARDELL
Folkungagatan 52ⁿ (invid Götgatan) Tel. 40 40 90

DAMFRISERING
Sigrid Aastrup
Långholmsg. 26 • 40 67 00
Brudklädsel
Omsorgsfull och skicklig behandling.

DESINFEKTION
för utrotande av all slags ohyra verkställes under **Fullständig garanti** även med Cyanvätegas.
A.-B. Bitsch Desinfektion
Karduansmakaregatan 9
Tel. 11 18 30. Stockholm.

KEM. TVÄTT, PRESSNING
Stockholms Pressningsanstalt
Karlavägen 66, STOCKHOLM
Telefon Ö. 49 91.
Utför pressning, kemisk tvätt och färgning av damkläder. Arbetet utföres av fackman under garanti. Hämtas och hemsändes.

MODEAFFÄR
ESTER M. PERSSONS
MODE- & PÅLSAFFÄR
59 GÖTGATAN 59 • Tel.: Söd. 301 69.
Obs! Inneh. av affären sedan år 1908.

BOKBINDERI
Holmströms Bokbinderi
Hamngatan 34ⁿ ö. g.
Rekommenderas för allt arbete inom branschen. Billiga priser. Snabb leverans. Gediget arbete.
Ring 99 37 och vi hämta.

DAMKONFEKTION
OLGA SJÖGREN
DAMKONFEKTION
Timmermansgatan 13. Tel. S. 121 65.
Nyheter i enklare och finare klänningar, jumpers och koftor.
BRUDUTSTYRSLAR

HANDARBETEN
Firma **HANDARBETSÄFFÄREN** (L. OLSSON)
KARLAVÄGEN 12 • F. d. Odengatan 17.
Tel. Norr 192 17.
På beställning utföres alla slags uppritningar, Märkning, Tyllbroderi, Fransknytning, Monteringar och Mönsterkompositioner. Uppritade arbeten, silke och garn på lager. Allt till lägsta priser.

KONDITIONER
Hildurs Kaffestuga
Mästernamnelsgatan 63. Tel. 74 48
(Hörnet av Klara Norra Kyrkogata)
Verkligt gott kaffe - Hembakat bröd
The, Choklad, Mjök, Låskedrycker, Smörgåsar, Gröt & Ägg.
Beställningar hemsändes.

REVISIONSBYRÅ
BOKFÖRING
Bokslut, Deklarationer, Uppläggning av räkenskaper, Siffergranskningar o. dyl. utföres snabbt och säkert till billiga priser, under full diskretion.
WEDBLAD & AKERLUND
REVISIONSBYRÅ
Karduansmakaregatan 9ⁿ Tel. 118 30

missstänkas för ett mord men accepterar detektivens erbjudande att i stället för straff få arbete som provokatör. Officerns ridderlighet mot kvinnan sträcker sig självklart inte utanför kvinnan i hans egen — nu f. d. — samhällsställning. Naturligtvis räddas han ur sitt förfall av en renhjärtad flicka, och det hela slutar olyckligt så till vida, att detta kråk till karl får en aldeles oförtjänt lycka. Frågan, hur det gått med alla dem, han lockat i fängelse, gnager varken hans eller hennes kärlek. Men i alla fall — man får vara tacksam för att detta sociala elände blottats på den vita duken. Trots all banalitet är filmen en allvarlig anklagelse mot den genomkorrumperade amerikanska »rättvisan». Och inte nog därmed, det är en internationell, även en svensk, social orättfärdighet, som gisslas. Bland de medverkande i den även konstnärligt starka filmen märkas Paul Lukas, vars spel dock är något onyanserat, och Helen Johnson, som är sympatisk och naturlig.

Särskilt de två här sist behandlade filmerna kunna rekommenderas åt alla, som av konsten begära något annat än fadd förströelse.

Nils Beyer.

Trygghet

när Ni genom

Folket

och

Samarbete

Kooperationens

försäkringsanstalter

De Fogelstadsförbundare

i Stockholm, som önska ett samman-
träffande, samlaslördagen den 5 december kl. 8 e. m.
å Kvinnliga Kontoristföreningens
klubblokal, Brunkebergstorg 15^{II}
Thesupé à 1: - kr.

Alla Fogelstadsförbundare välkomna.

Norrköpingskretsen

av Fogelstadförbundet samlas till
Luciafest å Hemgården, tisdagen den
15 dec. 1931, kl. 7 e. m.

Vällj

alltid en S. F.-teater när
Ni skall gå på biograf, ty
»på en S. F.-teater
kan Ni alltid lita».

SVENSK FILMINDUSTRI
STILMS-TEATRAR ÅRO:
Röda Kvarn, Palladium,
Skandia, Göta Lejon,
Sture, Arcadia, Regina,
Rio, Capitol, Flamman.

Biljetter till alla S. F.-
teatrarna i Biobiljett-
centralen, Röda Kvarn,
samt per telefon,
namnanrop:
»S. F.-Biljetter»

Hitlers "legalitet".

(Forts. fr. sid. 1).

Motstånd och sabotage straffas med döden.» — Alla livsmedel skola ransoneras och utan ersättning ställas S. A. till förfogande. Befolkningen (undantagandes judarna) skall förses med livsmedelskort; utan kort erhållas inga som helst livsmedel. Varje privategendom upphäves tills vidare. Arbetsstjänstplikt skall införas för alla medborgare (utom judarna) över sexton år. (Vari den skall bestå, omnämnes icke.) För avdömandet av brott mot dessa förordningar, skall — »för att undvika skenet av godtycklighet» — särskilda »fältdomstolar» inrättas, bestående av — en domare, i sådana fall då dödsdom ifrågakommer, av tre.

Hitler avsäger sig naturligtvis varje ansvar. Återstår att undersöka, om han verkligen inte vetat besked. Hitintills har endast kunnat konstateras, att en medlem av högsta partiledningen i München, herr Darré, tagit del av och gillat planen. Och då denna förutsätter avlägsnandet av riksmyndigheterna och ingalunda inskränker sig till förberedandet av en kupp i Hessen, torde man, särskilt om man tar i betraktande national-socialistiska partiets centralistiska konstruktion, kunna ta för givet, att herrarna i Hessen inte utarbetat sin plan enbart på eget initiativ och utan order från högre ort.

Hitler har under de sista månaderna gått från seger till seger. Men en stor del av de nya anhängarna — och av de gamla också naturligtvis — äro medlöpare, som, bedövade av nöd, följt hans paroll utan att rätt

fatta dess innebörd. Vore det inte tänkbart, att dessa medlöpare skulle rygga tillbaka, om de kommo till klar insikt om, vad som förestode dem, ifall en plan som den i Hessen utarbetade bleve förverkligad?

Det tyska folket utlämnat på nåd och onåd åt S. A., åt en här av råa landsknektar. I stället för lag och rätt legaliserat mord. Hungersnöd. Och som påföljd ett inbördeskrig, som skulle ödelägga hela landet.

Men hur få massorna av national-socialistiska medlöpare att inse detta? Finns det någon möjlighet att motarbeta Hitlers oerhört suggestiva propaganda? Kommer nu någonning alls att ske utom att herrarna från Hessen (kanske) för en tid åka in i fängelse? Är över huvud taget ännu någon räddning möjlig undan det tredje rikets fasor? På sina håll anser man, att den enda, sista räddningen vore att låta Hitler träda in i en koalitionsregering och därigenom få honom avslöjad. Den national-socialistiska rörelsen har vuxit i oppositionen — skulle den inte krympa ihop, ifall dess ledare nödgades bära medansvar i en lagbunden regering — en regering, som ännu vore stark nog att förhindra en statskupp? Det bleve en mörk tid för Tyskland — men en övergående och genom centrums inflytande hämmad terror vore i alla fall att föredraga framför en permanent terror, som skulle utmynna i ett allmänt, hopplöst kaos. Men om detta experiment skall företagas, är det högsta tid. I morgon kan det vara för sent.

Berlin i november.

Helge Heerberger.

Förbudet i Finland.

(Forts. fr. sid. 1).

gar, upprättandet av ett monopolbolag för tillverkning, import och handel med spritdrycker, där staten har aktiemajoritet och absolut bestämmanderätt, sänkning av priserna till en början under smuggelspriens etc. Vinsten från alkoholhanteringen skulle tillfalla statskassan med hälften, andra hälften fördelas mellan ålderdoms- och invaliditetsfonden, alkoholistvården samt nykterhetsfrämjande ändamål.

Statens ekonomiska intressen skulle enligt detta förslag bli väl tillgodosedda. En icke oviktig synpunkt! »Reellt framstår alkoholen fortfarande som en rikt givande källa», skriver Hufvudstadsbladet, »vars utnyttjande kunde förskona oss att tillgripa åtgärder, som ofördelaktigt ingripa i folkets livsföring och bidra till att öka den oro och olust,

som vi med alla medel borde dämpa».

Även om man nu kunnat utgå ifrån, att en lagrevision i någon form skulle föreslås, har det rätt stark spänning om det avgörande ordet skulle anförtros åt en allmän folkömröstning eller läggas i riksdagens hand utan detta rådgivande bistånd. Ganska allmänt tycks man nu förutspå att folkömröstningen skall komma att uttala sig för förbudets behållande. Inte för att vissa partipolitiska prestigehänsyn skulle vara starka nog att spela en roll och inte på grund av någon utbredd och blind folketro på förbudets nykterhetsbefrämjande betydelse. Visst inte. Problemställningen har blivit en annan. Alltför stora ekonomiska intressen äro beroende av att förbudet med smyghandel och smuggetrafik upprätthålles. Det är det privata vinstintresset som för närvarande tycks ha utslagsrösten i denna för ett helt folk avgörande fråga.

De svenska folkrorelsernas kalender 1932

är Nykterhetsfolkets kalender. 8:e årg. Pris kr. 2: 50. I varje bokhandel. Intressanta artiklar i Nykterhets-, freds- och folkbildningsfrågor. Under avdelningen Vågrödjare levnadsteckningar över Natanael Beskow, Fabian Månsson och Elin Wagner. En mängd allmänna uppslagssaker.

Sv. Dagbl. skriver: — »Genom Nykterhetsfolkets kalender får man ett överväldigande intryck.» Soc.-Dem. — »Medryckande uppsatser... en mycket värdad utstyrel.»

Ombud antagas där vi icke äro tillräckligt representerade. Tillskriv Nykterhetsfolkets Kalenders Förlag, Box 387, Stockholm C.

Den gula konflikten och folkförbundsrådet.

(Forts. fr. sid. 1).

de äro vakna för att man icke bör slå i vädret vad Europas och Amerikas ledande statsmän säga och önska, även om de icke sätta hot bakom ordet.

Som vanligt har illviljan mot Folkförbundet i detta sammanhang tagit sig skadeglada uttryck. Det är ungefär som om en sjuk skulle vara glad över att få rätt mot läkaren i att hans sjukdom är dödlig.

I denna makabra glädje kunna dock icke de instämma som trots allt anse det bättre att idén om ett folks förbund, en överstatlig myndighet, drogs ner på jorden och fick gestalt år 1920 med allt vad detta betyder av risker för en idé, än att den skulle fortfarande svävat i det blå över våra huvuden, som den gjort förut i så många hundra år.

Böcker.

Ester Blenda Nordström: Patron Ann-Mari. Wahlström & Widstrand. Kr. 5: 75.

En ganska trevlig bok om en nitton-årig f. d. rackarunge, som blir självägande småbrukare. Bondspråket, resp. skolflicksslangen är visserligen här och var tröttsamma. Men skildringen av det strävsamma arbetet på Näshultet, där Ann-Mari klarar sig själv och sitt jordbruk, sin ladugård och sin äggkläckningsmaskin med en fjortonårig flickunges hjälp har sina upplytande sidor. Därtill den äkta svenska naturen och de olika årstidernas stämningar.

Maja Jäderin-Hagfors: Mödrar och dötrar. Hökerbergs. Kr. 5: 75.

Med vardagslivet hos två medelklassfamiljer i Stockholm som bakgrund framlägger författarinnan problemet om mödrarnas äganderätt till sina barn, ställd emot barnens rätt att leva sitt eget liv. Av de båda mödrar det här är fråga om är den ena änka med en enda dotter. Den andra har en slarv och alkoholist till man, med därav följande ekonomiska svårigheter. Den lilla dottern är under uppväxtåren hennes enda kamrat och tröst i sorgen efter två små gossar, som förolyckats. Slutligen skiljer hon sig från mannen, men i stället för den lugna tillvaro som nu skulle komma tillsammans med dottern, får modern gå igenom en självuppgivens tid på nytt, då flickan väljer sin självständiga väg, gifter sig och lämnar landet. Modern klarar provet med en medveten viljesträngning och vänder sig mot nya uppgifter. Mindre sympatisk är svägerskan-änkan, som i sin våldsamma egoistiska moderskärlek utövar ett rent tyranniskt valde över sin arma dotter, som dock till sist även hon går en lyckligare framtid till mötes.

Mödrar och dötrar är inte någon konstnärlig bok. Skildringen är utdragen, på sina håll överdriven, ibland långtråkig. Men den innehåller trots detta många träffande iakttagelser och på kornet tagna situationer. Ingen kan heller förneka att ämnet är värt att diskutera i de brytningstider, som just nu gör en nyorganisation av så många mänskliga förhållanden ofrånkomlig.

Nils Hellmans Bokbinderi
30 Grevturegatan 30
STOCKHOLM

Specialité:

Privatbindningar till låga priser.

Råd och Rön

Vackra
handarbeten,
hemmets
prydnad

Handarbetsaffären
VIDI

Där erhåller Ni
allt inom branschen.

S:t Eriksgatan 99
Telefon 828 40.

Ljusstakar, Nackspeglar, Speglar o. Lampetter, Komb. Tändsticksställ och askfat, Pappersknivar och sigill samt andra lämpliga presentartiklar.
BILLIGA PRISER.
Ring så visar vårt ombud våra olika tillverkningar utan köptvång.

John Fernstedts
Tenn- & Metallgjuteri
Fridhemsg. 70, Stockholm. Tel. Kh. 16 78

»Min salong»

INSTITUT FÖR VETENSKAPLIG
ANSIKTSVÅRD
Tel. 794 97. Grevgatan 10, 1 tr.

Beställ tid.

Behandling av frostkador, finnar, pormaskar, ådrig hud, vårtor, bruna fläckar etc.

Berosolinbehandlingar.

Muskellyftning, ej operativ.

Manicure, Massage, Pedicure.

ELSA GJÖRLING-BERGMAN.

Diplomerad från Académie Scientifique de Beauté, Paris.

ÄRTER

och

GRÖNSAKER

alla slag av

MOLINDERS

VALKANDA INLÄGGNING

A.-B. Molinderska Konservfabriken
KUNGL. HOVLEV. STOCKHOLM

TIDEVARVET

REDAKTION:
Telefon N. 48 42. Mottagningstid
10—12.

EXPEDITION:
Telefon 182 43.
Kontorstid kl. 10—12 f. m., 1—4
e. m. Postgiro 15 44.

PRENUMERATIONSPRIS:
För helår kr. 6: —, halvår kr. 3: —,
kvartal kr. 1: 50. Lösnummer 15 öre.

ANNONSPRIS:
1 text 25 öre per millimeter.

Stockholm 1931
Zetterlund & Thelanders Boktryckeri-A.-B.